

Velja po pošti:

Za celo leto naprej . . . K 26.—
za en mesec . . . . . 2.—20
za Nemčijo celoletno . . . 28.—
za ostalo inozemstvo . . . 35.—

V Ljubljani na dom:

Za celo leto naprej . . . K 24.—
za en mesec . . . . . 2.—
V opravi prejema, mesečno . . 1-70

Sobotn. izdaja:

za celo leto . . . . . 7.—
za en mesec . . . . . 8.—
za Nemčijo celoletno . . . 9.—
za ostalo inozemstvo . . . 12.—

SLOVENEK

Inserati:

Enostolpna pettivrsta (72 mm):
za enkrat . . . . . po 15 v
za dvakrat . . . . . " 13 "
za trikrat . . . . . " 10 "
za večkrat primeren popust.

Poročna oznaka, zahvale, osmrtnice itd.:
enostolpna pettivrsta po 18 vin.

Poslano:

enostolpna pettivrsta po 30 vin.

Izhaja vsak dan, izvenredni ne-
delje in praznike, ob 5. uri pop.
Redna letna priloga Vozni red.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
Rokopisi se ne vračajo; ne frankirana pisma se ne
sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 74. —

Političen list za slovenski narod.

Upravištvo je v Kopitarjevi ulici št. 6. — Račun
poštne branilnice avstrijske št. 24.797, ogrske 28.511,
bosn.-herc. št. 7563. — Upraviškega telefona št. 188.

Današnja številka obsega 6 strani.

Žalostno socialno poglavje iz Francije.

Vsem svobodnimislemcem, socialnim demokratom in liberalcem je Francoska vzor države, kjer ni več cerkve in na ljudstvo sije svobodno solnce bratstva in enakosti. Vedno in vedno kriče, kako dobro je v Franciji, kjer ljudje nimajo več Boga, nimajo cerkve ne duhovnikov. Oglejmo si uradno statistiko, ki jo je izdala francoska vlada, in videli bomo, da niti na Ruskem ni n. pr. tako slabo za delavke, kakor je ravno na Francoskem.

Kapital, ki na Francoskem silno narašča in katerega gospodarji so upniki skoro vseh držav in večjih podjetij na svetu, grdo izžema kri iz ubogih delavk, oziroma vseh žensk, ki si morajo služiti kruh z rokami. Na Francoskem je približno 14½ milijona žensk in od teh si mora služiti svoj kruh približno 6½ milijona! Statistika dokazuje, da je nad dva milijona žensk zaposlenih samo v predilnicah in tkalnicah in v oblačilni industriji. Druge so zaposlene po raznih industrijskih strokah, prodajalnah, bankah in v državnih uradih. Najboljše so plačane delavke, ki brusijo drage kamne in imajo največ do 9 frankov na dan. To pa je tudi edina stroka, ki je boljše plačana kot pa so plačane uradnice. Zato so ženske v vseh drugih strokah uprav mizerno plačane. Šivilje dobe do 24 h na dan z slabo prehrano in preskrbo. Pri nas na kmetih ima vsaka dekla več poleg zdrave domače hrane in oskrbe. Največja plača tovarniških delavk znaša 2'50 do 3'50 frankov na dan. Največ delavk, in to skoro dve tretjini, ima pa dnevno 1 do 1'50 frankov.

Na Francoskem je pa tudi velika draginja in tako so socialni demokrati izračunali, da je treba vsaki ženski najmanj 2 franka dnevno samo za prehrano. Kje naj ga vzame? Tu odgovarja modro uradna statistika, da si mnoge po delopustu z nemoralnostjo nadomestujejo primanjkljaj. Tu je vzrok, da francosko ljudstvo propada telesno pa tudi po številu.

Povsod v modernih državah se dela na to, da se nočno delo za ženske odpravi ali vsaj omeji in da se delovni čas skrajša. Na Francoskem pa delajo ženske v ¾ slučajih še vedno po 14 do 16 ur dnevno. To je gotovo žalostno in

za republiko in narod, ki se smatra za najprosvetlenejši na svetu, malo častno. Moderne ideje po knjigah, političnih banketih in na shodih ob volilni agitaciji niso še vse; republika bi morala tudi dejansko pokazati več zmisla za humaniteto. Kaj koristi Franciji »kulturni boj«, ko so pa socialne razmere njenega proletariata tako slabe? Republika se je s tem, da je cerkev iz javnega življenja iztirala, sama oropala moralnega vira, iz katerega se najbolj poživlja ravno bedno ljudstvo.

Katoliško gibanje med Bulgari.

(Iz viren dopis.)

Sedanja nesreča bulgarskega naroda bo imela velike posledice na cerkvenem in kulturnem polju. Bulgari so si z velikimi žrtvami priborili cerkveno in kulturno neodvisnost od grškega carigradskega patriarhata, ki je nasilno zatiral vse sledove bulgarske kulture in slovanskega bogoslužja. V tem boju so leta 1860. bulgarski domoljubi agitirali za unijo z rimsko-katoliško Cerkvijo. Ruska in angleška diplomacija je izkušala to gibanje ustaviti ter je Bulgarom pri turški vladi leta 1870. izposlovala cerkveno samostojnost pod poglavarstvom bulgarskega eksarha v Carigradu. Grški patriarh je Bulgare eksarhiste leta 1872. izobčil iz »pravoslavne« cerkve ter jih proglasil za »razkolnike«. Po ustanovitvi samostojne Bulgarije je imel bulgarski eksarhat pravi pomen le še za Tracijo in Macedonijo. V Macedoniji je bulgarski eksarhat zelo uspešno deloval; Bulgari so imeli v Macedoniji 15 škofij z velikim številom nižjih in višjih šol. Vse to cerkveno in kulturno delo je zdaj skoraj popolnoma uničeno. Srbi v Macedoniji ne priznavajo bulgarske narodnosti; vse bulgarske škofo in učitelje so nasilno izgnali iz Macedonije. Grki ne priznavajo bulgarskega eksarhata; bulgarske škofo in duhovnike so Grki deloma pomorili, deloma pa vrgli v ječe. Bulgari soglasno priznavajo, da je sedanja sužnost v grški in srbski Macedoniji veliko hujša in nevarnejša kakor pod Turki.

V tej skrajni stiski Bulgari resno razmišljajo, kako bi rešili življenje in narodnost svojih rojakov v Macedoniji. Ona evropska diplomacija, ki jim je pred 40 leti ustanovila eksarhat, jih je sedaj popolnoma zapustila in mirno gleda uničenje bulgarske cerkvene in šolske avtonomije v Macedoniji. V obrambo svoje narodnosti so pripravljeni za skrajna sredstva. Kakor leta 1860., tako se je tudi letos začela agitacija za unijo s katoliško Cerkvijo.

Oficiozni »Mir« je objavil resolucije, ki so jih sklenili macedonski begunci na skupščini v Küstendilu. V teh resolucijah pozivljajo bulgarskega eksarha, naj se zedini s katoliško Cerkvijo, da se pod pokroviteljstvom katoliških držav reši bulgarska narodnost v Macedoniji. »Mir« imenuje te resolucije »obupni glas«. Isti ugledni dnevnik je že v majniku letošnjega leta slavil delo katoliških misijonarjev v Bulgariji ter posebno priporočal katoliški konvikt in gimnazijo asumpcionistov v Plovdivu. V najnovejših številkah prinaša »Mir« pisma misijonarjev lazaristov iz Zeitenlika pri Solunu, ki opisujejo grške grozovitosti v Macedoniji. »Mir« sicer ne agitira za unijo, a vendar letos razodeva neko posebno naklonjenost do katoličanov in katoliških misijonarjev.

Opozicionalno glasilo »Dnevnik« v Sofiji je pa že začelo odločno agitirati za unijo. Dne 3. septembra je objavil uvodni članek, v katerem pozivlja bulgarsko cerkev, naj vendar že pretrga vse vezi s »poganskim imperializmom« carigradskega patriarhata ter naj pripravlja podlago za unijo z Rimom. Članek končuje s pozivom: »Čas je že, da vržemo od sebe pogansko pravoslavlje, podedovano od velike grešnice (bludnice) Novega Rima (Carigrada) in krenemo po drugi poti. Objeta Rima so nam odprta. Njegovi pastirji so ljubeznivi, polni src. Posebno sedaj so dejansko pokazali svojo krščansko ljubezen do mukotrpnega bulgarskega naroda. Naj bo torej konec domnevnega pravoslavja. Duhovniki, učitelji, politiki, širite to idejo! Po njej bomo rešili narodnost.« Uredništvo pristavlja, da ima katoliško gibanje v sedanjih razmerah trdno podlago med narodom.

Težko je prerokovati, kake posledice bo imela ta agitacija. Gotovo je, da katoliški stvari ne bo škodovala in da bo vsaj paralizirala grško in srbsko nestrpnost nasproti bulgarskim uniatom ter pripomogla, da unija v Macedoniji ne bo zatrta. Morebiti bodo Bulgari s to agitacijo dosegli, da se bo ruska in angleška diplomacija začela potegovati za bulgarsko cerkveno in šolsko avtonomijo v grški in srbski Macedoniji, kakor jim je nekdanja ta diplomacija izposlovala in garantirala cerkveno avtonomijo v turški Macedoniji.

Nova Srbija.

(Brzjav našega poročevalca.)

Belgrad, 9. septembra.

Kralj Peter je danes izdal naslednji proglas:

Srbskemu narodu!

Po dveh vojnah, ki sta skoro za leto in dan prekinili vaše opravke in vaše napredovanje, je nastal blagodejni mir.

V obeh teh vojnah je naša vojska sijajno vršila zaupane ji naloge. V prvi, s Turčijo, je tekom enega samega meseca prinesla svobodo celi Stari Srbiji in velikemu delu Makedonije. Kasneje je na eni strani prehodila Albanijo in zmagonosno izšla na Jadransko morje ter se objela z junaško črnogorsko vojsko, na drugi strani je pa pomagala Bulgarom osvojiti prvo turško prestolnico v Evropi — Odrin.

Toda to Srbiji še ni prineslo ne pridobljenih vojnih sadov ne pravično pričakovanega miru. Z odloki evropskih velesil na londonski konferenci je bila prisiljena odreči se svoje najpomembnejše pridobitve: umakniti se je morala z Jadranskega morja, iz Albanije in videti prikrajšanje celo zapadne meje same Stare Srbije.

Bulgari, naši zavezniki, nam ob tej priliki ne le niso pomagali, marveč so nam odrekli celo pravico do večine ozemelj, ki jih je srbska vojska v južni Stari Srbiji in Makedoniji sama osvobodila. S tem so nam hoteli presekat zvezo z našimi zavezniki Grki in nas tako odbiti od Egejskega morja, vsled česar bi položaj Srbije postal še težji in odvisnejši, nego je bil prej.

Da bi vse to dosegli, se Bulgari niso zadovoljili z mirnimi poti. Pripravili so oborožen napad, katerega je srbska vojska v veliki bitki na Bregalnici sijajno odbila. Naši junaki so potem v vrsti srečnih bojov, skupaj z bratsko črnogorsko vojsko, zagnali sovražnika nazaj do njegovih starih državnih meja in začeli prodirati tudi preko le-teh.

V tem trenutku je v korist premaknjenega ravnotežja in miru na Balkanu storila odločilni korak vlada Nj. Velikanstva rumunskega kralja Karola, in mir je bil sklenjen in podpisan v Bukareštu 28. julija 1913.

Na podlagi tega Jaz s tem proglašam **prisposojitev kraljevini Srbiji vseh osvojenih pokrajin v mejah**, ki so določene: proti kraljevini Bulgarski z mirovno pogodbo, sklenjeno v Bukareštu; proti kraljevini Grški s srbsko-grškim sporazumom; proti Albaniji z začasnim demarkacijsko črto v smislu sklepov veleposlaniške konference v Londonu, dokler posebna mednarodna komisija ne bo izvršila končne obmejitve; proti kraljevini Črnigori z de-

LISTEK.

Uporniki.

Poljski spisal Artur Grušecki, poslovenil dr. Leopold Lénard.

(Dalje.)

Klečali so na mali planjavici v gozdu, a poševno padajoči žarki zahajajočega solca so spuščali svoj blesk med vrhunci smrek in jelk.

Molitve se je spajala s šumenjem dreves v globino gozda, tja v veliko, neizmerno daljavo . . .

»O naša Gospa, naša Priprošnjica, naša Tolažnica!« razleglo se je ječanje, jokanje, stokanje in tožba zatirancev, in gozd je odnašal te izbruhe obupa in bolesti tja na jasno poljano, nad bele koče, molečim se je pa zdelo, da ta odmev njihove brezkrayne bolesti in klicanje na pomoč in usmiljenje prihaja tja do nog Device Marije, ki kraljuje v nebesih, obdana s solncem in s krono iz zvezd na glavi; a Ona, stoje na ognjenem polkrogu meseca, poslušala, sočustvuje z njimi in blagoslovilja spoznavalce svoje vere.

Ljudje, ki so bili oropani svoje cerkve in niso imeli redne verske oskrbi, ter so bili brez duhovnikov prepuščeni

sami sebi, so si ustvarili novo vrsto veroizpovedanja, nekaj v sredini med katoličanstvom v strogem pomenu in cerkveno unijo. Vse, kar jih je vezalo s poljskim jezikom in katoliško vero, so smatrali kot nasprotje do vsiljenega in vrinjenega jim pravoslavja, za svojo lastno sveto vero, pri tem so pa obdržali navade unijskega obreda.

Versko preganjanje je vzbujalo v njih narodno zavest, narodno preganjanje jih je zedinilo s katoliško vero.

V nevarnosti, preganjanju, trpljenju je vedno bolj naraščal njihov upor, a hrepenenje po slavi mučenikov za vero jim je olajšalo trpljenje, batine, ječanje, pregnanstvo iz dežele.

Malinov je vstal, otrl si s pestjo sledove solz s svojega po duhovniško obritega obraza in rekel:

»Kakor veste, bratje moji in sestre, so pobožni romarji pred nami, vodniki iz Tesne, obljubili, za srečen prehod čez »Začarano močvirje« in v zahvalo božji previdnosti postaviti križ našega Gospoda v naši vasi in so položili v moje roke primerno sveto . . . Ni bilo primerno, da bi bili mi odklonili pobožni namen romarjem, pa tudi za našo vas je častno, da smo rešili toliko ljudi preganjanja in mučenja od strani naših neprijateljev. Ta denar je svet, torej smo sli z Mihaelom Dobkom ka-

teremu naj Vsemogočni Bog dodeli sil, da vztraja v svojih mukah . . . in z Balom in z Martinom Selogom h gozdarju, kupili hrast, ga pripeljali domov in obtesali v sveto znamenje rešitve, kakor je treba. Zdjaj vas pa pozivam, da poveste svoje mnenje, kje in kako naj postavimo to znamenje k večji slavi našega križanega Gospoda Jezusa Kristusa.«

Pri teh besedah je povsili glavo in pobožno vzdihnil, potem pa nadaljeval:

»Premislite dobro, kako bi to najvarneje izvršili, da obvarujemo križ pred moskovskim sramotenjem in izvršimo namen pobožnih romarjev. Kdor ve kaj povedati, naj govori.«

Sprejgovel je Bal, kmet, vitez, visok, s pristrizženimi jasnimi brkami:

»Znano je, kako sovražijo znamenje naše rešitve in ni upanja, da bi privolili v našo prošnjo brez važnih vzrokov in zvijačnih poti. Proti Červonki je samotna, brez drevja in po neobljudenem polju, torej je treba tam kapelice ali križa, da bi se vedelo, da v tej vasi prebivajo resnični kristjani katoliške vere. Mislim torej, da bi tam postavili križ.«

Šum priznanja je spremlil njegove besede. Sekirski je pa dostavil:

»Poleg poti je griček, ki spada k pristavi in lepo bi bilo, ako bi naš križ kraljeval na njem.«

Nekateri so bili istega mnenja, toda Malinov je rekel:

»Ako ima lastnica graščine namen in veselje postaviti na onem griču znamenje muke Gospodove, se ji nikdo izmed nas ne bo ustavljal, nasprotno še hvalili jo bomo; toda ta križ ima stati za naš kmečki unijski denar, naj torej služi nam na slavo, a ne graščakinja. Gospoda se je oddelila od nas kakor z zidom v dnevih zatiranja in preganjanja naše svete vere, zamašila ušesa za naše klicanje, naj torej ostane, kjer je bila, mi si bomo pomagali brez nje, kakor smo si pomagali doslej. Sem za pot proti Červonki, toda tam je mnogo naše zemlje, tudi moje polje se dotika; naj stoji torej križ na naši zemlji.«

Besede Malinovega so bile sprejete s priznanjem in tudi oni, ki so bili za griček, so se zadovoljili s polglasnim razgovorom:

»Dobra in darežljiva gospa.«

»Odkritosrečna katoličanka.«

»Toda boječa, kot vse ženske.«

»Res je, nobenega izmed naših ne sprejme.«

»Trese se kot trepetlika pred vsakim predstojništvom.«

markacijsko četo vojne okupacije do končne razmejitve; proti Bosni in Hercegovini z dosedanjo mejo.

Dokler se v novih prisposojenih pokrajinah zakonskim potom ne utrdi tudi uprava, se bodo upravljale po Mojih odredbah kakor tudi po sklepih Moje vlade v smislu posameznih obstoječih zakonov in njih uvajanju v življenje v novoosvojenih krajih.

Po zaslugi viteške odločnosti, nezlomljivega junaštva in neupogljivosti vztrajnosti vseh udeležencev v minulih slavnih dogodkih, je sedaj naša mila domovina mnogo prostranejša, veliko močnejša in neprimerljivo uglednejša.

Moja skrb bo, da bo v njej tudi življenje vsakega državljana srečnejše in naprednejše, posebej pa si moramo prizadevati, da bodo vsi naši bratje v novih krajih, brez razlike vere in rodu, v vsakem oziru zadovoljni, prosvečeni in zaščiteni s pravico in varnostjo, katere jim bo zajamčila vlada svobodne Srbije.

V tem oziru čakajo vso našo deželo velike naloge: varujoči divno moč naše made — srbske vojske kakor zenico svojega očesa, bomo morali mnogo delati tudi na prosvetnem, gospodarskem in vsakem drugem polju narodnega dela, da izbrisemo sledi dolgega suženjstva ne samo v novih nego tudi v starih mejah. Dolžni smo dohiteti kulturne evropske narode, katerim smo mi, kot mnogostoletni prsobran, omogočili mirno napredovanje. In narod, čegar vojska je v nekoliko tednih z Javora, Merdarja in Ristovca dospela do Jadrana, Soluna in Marice, bo mogel tudi na polju mirnega dela hitro pokazati, da je dorasel svojim velikim kulturnim nalogam. On bo s svojim delom in življenjem posvedočil, da je vreden višine, na katero ga je dvignila vojna sreča.

Jaz sem sedaj bolj nego kdaj prej ponosen na to, da sem sin in kralj takega naroda, in prosim Vsemogočnega, naj mu nikdar ne odtegne svoje milosti in varstva.

Živel moj mili in viteški srbski narod!

× × ×

To je besedilo aneksijskega razglasa.

DELEGACIJSKO ZASEDANJE. — NOVE VOJAŠKE ZAHTEVE.

Dunaj, 9. septembra. V tukajšnjih političnih krogih, ki so zvezi s skupno vlado, se zatrjuje, da se bo tekom tretjega tedna tega meseca vršila konferenca skupnih ministrov v svrhu priprav za jesensko delegacijsko zasedanje. Kakor se zagotavlja, bo glavni predmet tej konferenci ugotovitev izdatkov za izredne vojaške ukrepe tekom balkanske krize. Mobilizacijski stroški se postavijo kot dodatni krediti na račun tekoče uprave. Obenem pa se bo bavila konferenca tudi s sestavo skupnega državnega proračuna za leto 1914. In novimi vojaškimi zahtevami, o katerih pa se še ne vé, kako visoki bodo. Poudarja se, da je vest o novih vojaških zahtevah napravila vsepovsod zelo mučen vtisk in da se je zlasti na Ogrskem takoj pojavil kar najodločnejši odpor proti njim. Sedaj se seveda vrše v tem pogledu le še neobvezna predpogajanja med prizadetimi činitelji. Stvar se odloči šele v jeseni. Kakor rečeno, se Ogrji zelo protivijo novim vojaškim zahtevam, to pa pred vsem zato, ker mislijo s svojim odporom izsiliti zopet novih koncesij zase. Pred vsem mislijo zahte-

Pogovarjanje je pretrgal Šelogov glas:

»Znano je, da mora prošnja za križ najprej iti na župana, potem na okrajnega glavarja in potem na gubernatorja in on da povelje, ako je zadovoljen posestnik zemljišča, na katerem ima stati znamenje. Tako je bilo v Nametih in po drugih vaseh... Ker je Peter Malinov peljal romarsko družbo in se je po njegovem nasvetu in s pomočjo Marcelke Zelonke pogledal je sam, pogledali so tudi drugi na od radosti pordelega dečka »posrečilo s pomočjo božje Previdnosti uiti nesreči, mislim, da bi na posestvu Malinovega postavili od romarske družbe zaobljubljeni križ.«

»Prav ima! Res je! Tako je prav! Pravično je!« so se razlegli razni glasovi.

»Zahvalim se vam od srca,« je spregovoril Malinov z mehkejšim glasom, »to je čast zame in za moje rodbino, pa tudi moji otroci in vnuki ne bodo pozabili, kaj so dolžni naši sveti veri in vam.«

»Ker imamo prostor že izbran,« je rekel Šelog, »se gre še za prošnjo. Kaj mislite, ako bi povedali županu resnico?«

(Dalje.)

vati Ogrji, da se zniža ogrska kvota za rekrutni kontingent, in sicer tako, da bi razmerje med prebivalstvom in naborniki znašalo na Ogrskem le 44 %, v Avstriji pa 56 %. Z ozirom na to ogrsko zahtevo, kateri bi pa sledile še druge, pač ni pričakovati, da bi nova vojaška bremena tako kmalu dobila pritrditev delegacij. — Kdaj se skličejo delegacije, še ni nič gotovega.

BERCHTOLD PRED ODPSTOPOM.

Budimpešta, 9. septembra. Ogrski politični krogi zopet odločno trde, da Berchtold kmalu odstopi. Tudi resni politiki, ki se sicer z osebnimi kombinacijami ne pečajo, sodijo, da je zadnja avdiencia avstro-ogrškega poslanika pri Kvirinalu, von Mereya, v najtesnejšem stiku z izpremembo v zunanjem ministertvu.

ŽENA RUMUNSKEGA MINISTRA NA OGRSKEM ARETIRANA.

Dunaj, 9. septembra. Rumunski notranji minister Take Jonescu je došel včeraj iz Pariza na Dunaj, kjer ga je čakala njegova žena, ki se je z avtomobilom iz Bukarešte na Dunaj pripeljala. Ko se je vozila skozi Ogrsko, so jo orožniki v Debi ustavili in aretirali. Z avtomobilu so morali rumunsko zastavo odstraniti.

KATOLIŠKI TELOVADCI PRI SV. OČETU.

Rim, 7. septembra. Udeleženci mednarodne tekme katoliških telovadcev so se danes dopoldne podali v lateransko baziliko, kjer so bili pri sv. maši, nakar so odkorakali v cerkev sv. Petra. Sovražniki cerkve so med potjo poizkušali protidemonstracijo, a policija je demonstracijo preprečila. Po sv. maši v cerkvi sv. Petra so se katoliški telovadci, do 4000, zbrali na Damazovem dvorišču v Vatikanu. Inozemsko moštvo je bilo postavljeno pred italijansko izvemšči Benečanov, ki so stali v prvi vrsti, da boljše sv. očeta vidijo. Točno opoldne je prišel sv. oče s sijajnim spremstvom na Raiffaellovo oggjo. Godba telovadcev je zasvirala papežovo himno, telovadci so sv. očeta navdušepozdravili. Vsi telovadci so poklekili in na papežovo znamenje vstali. Sveti oče jim je podelil apostolski blagoslov. Med ponovnimi ovacijami je sveti oče odšel. Pri gimnastičnih tekmah katoliških telovadnih društev je priporila tretjo konkurenco za inozemce krščanska nemška telovadna zveza na Dunaju.

JUBILEJ POLJSKE VSTAJE.

Lvov, 9. septembra. Včeraj so obhajali 50 letnico zadnje poljske vstaje. Govorom je pozornost sledilo več tisoč Poljakov. Slavlja se je udeležilo tudi 200 veterancev, ki so se bili z Rusi v vstaji.

NEMŠKI CESAR IN POLJSKI MAGNATI.

Poznanj, 9. septembra. Nemški cesar Viljem je letos, ko je obiskal Poznanj, povabil osebno veliko tistih poljskih magnatov k zimskim dvornim slavnostim v Berlin, ki se že od leta 1898. ne udeležujejo slavnosti berlinskega dvora. Obenem se je začelo umaknil novi predlog naseljevalne komisije, da bi se pet poljskih viteških posestev odkupilo in zemljišče prodalo Nemcem.

JAPONSKA EKSPEDICIJA V NANKIN.

Berolin, 9. septembra. Iz Pekina: Dve japonski križarici in ena topničarka, ki jim poveljuje admiral, so došle v Nankin. Japonsko brodovje je izkrcalo 200 mornarjev.

Balkanski dogodki.

ZVITI TURKI.

Rim, 9. septembra. Avstro-ogrška diplomacija se prizadeva, da bi se sklenila bulgarsko-turška zveza. Turčiji pa je prijateljstvo Bulgarije malo mari, pač na skuša iz težnje Bulgarije se Turčiji približati čim več zase izbiti, ne da bi se dala kaj vezati.

TURŠKO - BULGARSKA ALIANCA.

London, 9. septembra. »Evening Standard« poroča iz Carigrada: Bulgarski delegati so izkušali turške delegate o vrednosti alianse prepričati, a niso dosegli najmanjšega uspeha.

TURKI REKRUTIRAJO GRKE.

Solun, 9. septembra. Turki rekrutirajo v Xantiju za orožje sposobne Grke.

PROTI BAŠIBOCUKOM.

Solun, 9. septembra. Turške oblasti so vjele četo bašibocukov, ki so pri Xantiju nameravali neko vas opleniti. Enega člana tolpe so obesili.

RUSIJA POSREDUJE MED SRBIJO IN ČRNOGORO.

Dunaj, 9. septembra. »Mittagsztg.« poroča iz Peterburga, da se Rusija energično prizadeva poravnati difference med Srbijo in Črnogoro.

ČRNOGORSKA POSLANIŠTVA.

Cetinje, 9. septembra. Črnogorska vlada je sklenila ustanoviti poslaništva na Dunaju, Peterburgu in v Belgradu.

PATRIARH BOGDANOVIC.

Bad Gastein, 9. septembra. Dokazov, da se je patriarh Bogdanović v Achi vtopil, je vedno več. Zdaj so našli tudi kos njegove suknje, kos njegovega telovnika in del njegovih hlač v Achi. Domneva, da bi se bil patriarh sam usmrtil, je po stanju poizvedb popolnoma neutemeljena. Če bi se bil hotel patriarh usmrtiti, bi si bil gotovo izbral tak prostor, da bi se bil gotovo topil. Nadalje stoji, da je nameraval Bogdanović 2. septembra odpotovati. V hotelski sobi, kjer je stanova, so našli listek, kjer je zabeležil vse vlake, kdaj da odhajajo iz Bad Gasteina. Patriarh je bil tudi globokoveren mož, ki mu je bila brezdvomno misel na samoumor popolnoma tuja.

PONESREČEN NEMŠKI ZRAKOPLOV. 16 MOŽ POGREŠAJO.

Helgoland, 9. septembra. Mornariški zrakoplov »L. J.« je danes zvečer ob 7. uri 18 morskih milj severno od Helgolanda ponesrečil. Od posadke so, kolikor je dozaj znano, rešili šest oseb. Zrakoplov je padel, čez dan je bilo ozračje mirno, proti večeru je pa izbruhnil strašen vihar. Ko so opazili nesrečo, je več torpedovk hitelo na kraj nesreče. Od posadke pogrešajo 16 mož.

POSTA IN PROTİKATOLIŠKI FANATIZEM V FRANCIJI.

Francoska vlada je prepovedala razpošiljanje razglednic, ki imajo protidomovinski, protiarmačni in tudi proticerkveni napis. Tako n. pr. so prepovedane razglednice z geslom: »Klerikalizem je naš sovražnik!«, »Duhovnik je naš sovražnik!«, »Življenje katolicizma je smrt republike!«, »Brezverska šola je mir, cerkev je vojska!« in dr. Protikatoliški fanatiki so začeli seveda zaradi te prepovedi besno gonjo proti »pobožnemu« ministru Masséju.

ŠTIRIDESLETNI JUBILEJ ŽENSKÉ POŠTNE SLUŽBE V AVSTRIJI.

Letos je minilo 40 let, odkar so v Avstriji ženske v poštni službi. L. 1872. je bilo sprejetih za poskušnjo nekaj žensk k pošti, a že naslednjega leta so bila vrata poštne uradov ženskam na stežaj odprta. Danes uraduje v Avstriji 7300 poštne uradnice, od katerih jih je pri brzojavu in telefonu 3100 zaposlenih.

NOV KOMET ODKRIT.

Berolin, 9. septembra. Astronom Neuimin, član zvezdarne Simais na Krimu, je odkril nov komet. Pozicija kometa je bila ponoči od 7. na 8. t. m. ob 11. uri 15 minut 357° 221' in 5 minut južne deklinacije.

ŽRTEV DIVJIH LOVCEV.

Solnograd, 9. septembra. 13. oktobra l. l. se je podal lovec Perwein v službi na Kuchlerberg pri Gollingu, a domov se ni več vrnil. Sumili so, da so ga najbrže divji lovci usmrtili, a ostale so zaman vse poizvedbe za njim in so zato domnevali, da so divji lovci mrliča najbrže v potok vrgli. Mislili so že iz potoka odvzeti vodo, kar bi bili vojaki izvedli, kakor je to prestolonaslednik zagotovil, a našli so v duplini nekega drevesca Perweinovo pismo, v katerem poroča, da pričakuje hud boj z divjimi lovci in imenuje v njem Ruperta Steinbergerja in Valentina Simona kot svoja nasprotnika divja lovca. Steinbergerja in Simona so zaprli kakor tudi drvarja Freisingerja in Förstla, ki sta sokrivde osumljena. Morlici so preiskovalnemu sodniku priznali, da so zavrtno s lovskim bodalom Perweina zaklali in mrliča pokopali.

Primorske vesti.

p Slovenska gimnazija v Gorici. Glede tega se še poroča: Kar se poslopi tiče, je res, da dobita slovenska in laška gimnazija v kratkem čisto nove prostore v modernih novih stavbah, za katere je že določenih kot prvi obrok 220.000 K. Ker pa to ne gre od danes do jutri, so za sedaj slovenski gimnazijski razredi nastanjeni v starem poslopiju v šolski ulici. Kar se tiče učil, dobi vsa učila iz stare gimnazije nova nemška realna gimnazija. Tako so pa želeli vsi slovenski gg. profesorji in posebno še strokovnjaki za fiziko, in sicer zato, ker so ti aparati in učila precej zastarela in preperela in povečini tudi ne več posebno porabna. Za nova učila na slovenski gimnaziji pa je določenih osem tisoč kron za enkrat in je vse potrebno že naročeno pri najboljših firmah na Dunaju. Za časne vodjo slovenske gimnazije je imenovan prof. g. Andrej I p a v e c.

p Čuden policijski komisar je dr. Casapiccola v Gorici. O njegovih manirah piše povodom nedeljskih dogodkov v Gorici »Soča« 9. t. m. sledeče: »Verodostojne priče poročajo, da je dr. Casapiccola nahruil slovenske inteligente na Travniku s »Zivilisierte Horde« in je vzkliknil: »Das ist slovenische Kultur«. Ukazal je redarjem: »Fahrt's nur hinein wie die Wilden!«

— Slovencem so v nedeljo trgali slovenske znake s prsi, Nemci pa so lahko nosili svoja izzivajoča znamenja »Deutscher Gesangsverein«. Očividno je bil dan od Casapiccole ukaz, potrgati Slovencem znake, Nemcem pa jih pustiti. Pripovedujejo nam, da je dr. Casapiccola nekemu odhajajočemu Nemcu izročil nekaj potrganih slovenskih znakov z besedami: »Hier haben's ein Andenken an Görz«. — Čudno je tudi, da je vlada korporativen nastop Nemcev po ulicah prepovedala, na dan nastopa pa ga trpela! — G. okrajni glavar Rebeke bo pač moral Casapiccoli dopovedati, da se ima drugače vesti nasproti Slovencem, ki so v Gorici doma! — Sicer se je pa skupna slovenska narodna manifestacija minulo nedeljo sijajno izvršila in zdi se, kakor da se je zadnje čase sploh narodno življenje slovenstva premaknilo v Gorico.

p Škof tržaški, prevz. g. dr. Karlin je dospel včeraj v Volosko, kjer je bil od politične oblasti, župana in ljudstva svečano sprejet.

p Naše bojne ladje »Radetzky«, »Tegthoff«, »Zrinyi«, »Viribus unitis« — to so naši dreadnoughti — so se mudile te dni v Kvarnerskem zalivu poleg Opatije. V soboto so bile velike tekmovalne dirke moštva. Zmagalo je moštvo ladje »Zrinyi«. Ladje so bile na vpogled vsem tujcem. Mornariji so razkazovali ladje zelo natančno ter vsakemu postregli tudi z novepečenim kruhom in vinom. Čast našim mornarjem, ki so povečini Slovani. — Naj pri tej priliki omenimo, da je v Voloski lep hotel »Narodni Dom«, ki ga imata v najemu sestri pokojnega pesnika Medveda. Kdor v Opatijo noče iti, bo tukaj v Voloski prav dobro postrežen in zelo zadovoljen. Samo to bi želeli, da bi bil hotel naročen tudi na »Slovenca«.

p Kako se v Pulju rešuje slovansko šolsko vprašanje. Na praznik, dne 8. septembra, je sklicala tukajšnja Narodna delavska organizacija shod, na katerem se je razpravljalo o proletariatu in o perečem šolskem vprašanju v Pulju. K prvi točki sporeda je govoril vodja puljske Narodne delavske organizacije, dr. Pederin. Govornik je bil v svojih izvajanjih dostojen in se držal nekako srednje poti. Za njim je nastopil dr. Zuccon, ki je v jedrnatih besedah očrtal pereče šolsko vprašanje v Pulju in njegovi najbližji okolici. Koncem svojega govora je pozivljaval navzoče k agilni agitaciji pri starših slovanskih otrok, da vpišejo te dni svoje otroke v hrvaške šole. Prebrala in sklenila se je tudi resolucija, v kateri se vlada pozivlja, da naredi vendar že enkrat konec vnebovpijočim krivicam, katere se gode Slovanom v Pulju na šolskem polju. Resolucija je bila od posetnikov shoda enoglasno sprejeta. Do tu dostojnost, kakršna se spodobi na shodi, na katerih se razpravlja o tako vitalnem vprašanju, kakor je ravno šolsko. Po teh dveh dostojnih dejanjih shoda je pa nastopil s vso sirovostjo in podivjanostjo nek socialnodemokratski kolovodja, kateri se je držal trditve, da leži vzrok, da Slovani nimajo svojih šol, v tem, ker so se Slovani udinjali »rimsko-katoliški bandi«. Ta izraz je rabil govornik neštetokrat, ne da bi ga bil navzoči vladni zastopnik, kateri je stal zadaj med občinstvom, posvaril. Prepričani smo, da bi bil vladni zastopnik gotovo posegel vmes, če bi bila ta surovina rabila izraze, n. pr. »protestantovska« ali »muslimanska banda«. Pa tudi med člani Narodne delavske organizacije so se našli mladiči, katerim so se ti izbruhi dopadli in so se temu primerno odzvali s ploskanjem, medtem, ko so začeli le še količjak dostojno misleči poslušalci zapuščati dvorano. Tako se v Pulju obravnavajo tako važna vprašanja, kakor je ravno šolsko. Če bodo gospodje pri vsakem tako važnem shodu pošiljali svojim poslušalcem za nameček govornike takega kalibra, kakršen je bil oni »socialist« v ponedeljek, potem se morajo puljski Slovani nadejati pač tega, da tudi delo dobromislečih govornikov ne bo nikdar doseglo svojega cilja. Na eni strani prositi duhovščino, da pomaga pri narodnem delu, na drugi pa dajati besedo na javnem shodu človeku, ki njo in njene prišaste na tako podivjan način žali, to je pač vse drugo nego možato. Če še omenimo, da je bil shod zelo slabo obiskan, smo povedali vse o tem shodu, ki je stvari, kateri je bil namenjen, le malo koristil.

p Posledice priležništva. V ponedeljek zjutraj se je odigrala v nekem tukajšnjem hotelu strašna tragedija. V hotelu sta se nastanila pekovski pomočnik Natalij Damijan, 23 let star, in od svojega moža ločena Marcella Dodič. Zjutraj je zaslislalo hotelsko oboje iz sobe več strelov, nakar so poklicali dva stražnika, ki sta vrata s silo odprla. Nudil se jima je strašen prizor. Pek Damijan je bil v mlaki svoje krvi že mrtev; ustrelil se je v levo stran prsi. Njegova priležnica Dodič je sedela istotako v mlaki krvi težen ranjena od krogelje, kateri ji je pognal njen ljubimec v telo. Prepeljali so jo v deželno bolnišnico in težko da bi okrevala, mrtveca pa v pokopališko mrtvašnico. Samomorilca sta zapustila več pisem. To tragično dejanje je zopet sad onih divjih zakonov, ki se v Pulju z neizrečeno hitrostjo množijo in na kar se je mero-

dajno oblast že tolikrat opozarjalo. Toda vse zaman, v gnezdo te puljske moralne propalosti se do danes še ni upal nikdo poseči. Kje tiči vzrok uradne onemoglosti? Radi par oseb vendar ne gre, da se pusti ta kuga dalje širiti! O težko ranjeni priležnici se ravno še izve, da ima s svojim prvim možem hčerko, katera se nahaja v očetovi oskrbi. Ona je živila s svojim možem le malo časa skupaj.

p Kako ljudje letujejo. Neki Giovanni Gregorich, ki se kot agent za šivalne stroje muči deloma v Trstu in deloma v Zadru, je hotel svoji rodovini priskrbeti letovišče in je svojcem izbral za to kraj Piran, a za žrtev gostilničarja Ravalica. In Ravalico je res žrtev. Gregorich namreč ni ničesar plačal, dasi je narasla dolžna vsota že na 380 kron, vsled česar je gostitelj Gregorichev odpovedal kredit, da so morali odpotovati. Pa s tem še ni konec, kajti Ravalico je opozoril na Gregoricha policijo, ki je hitro dognala, da ima marsikako sleparstvo na grbi. Sedaj pa pojde on — »zimovate«.

p Nesreča pri mlatitvi. V bolnišnico v Gorici so spravili dečka Ivana Škorjanca iz Fare, ki je bil tako nerodno vtaknil svojo nogo v mlatilnico, da mu jo je vzelo pod koleno.

p Ponesrečeno vkrcavanje. V ponedeljek je bil na Reki sej, ki ga vsako leto obiskuje sila ljudi. In tako je hitelo tudi tokrat v Voloskem nad 200 potnikov na parnik »Savo«, ogrsko-hrvaške družbe, ki je bil priplul iz Lovrana z 260 osebami na krovu. Poveljnik ladje ni hotel sprejeti nobenega potnika več, ker je bila ladja že polna, in to je nestrpne ljudi tako hudo razburilo, da so vdrli na krov. V tem hipu pa se je ladja vlegla na stran in most za vkrcavanje, na katerem je stalo nad 30 oseb, je zdrknil v morje, z njim vred pa tudi vsi, ki so stali na njem. K sreči so rešili vse iz neprostovoljne kopelji.

p Deklica utočila v Soči. V torek je utočila v Soči blizu Gorice 17 let stara Ivanka Primožičeva iz Pevme. Dekle je hotela skočiti z neke skale v vodo, pa je pred skokom tako nesrečno zdrknila s skale, da so jo prijeli deroči valovi, v katerih je reva utočila. Iztrgal jo je mrtvo po prejšnjem valovom zavratu Soče neki dijak, ki se je bil spustil za njo.

p Nova hrvaška šola v Pulju. Te dni sem si ogledal hišo z lepim vrtom, ki so jo kupile v Pulju šolske sestre sv. Križa iz Djakova, v kateri bodo omenjene sestre že ta mesec odprle prvi razred za deklice in otroški vrtec za otroke obojega spola. Po prave in adaptacija za šolske prostore se vršijo z vso naglico, da bo mogoče šolo s početkom šolskega leta otvoriti. Ker pridejo šolske sestre šele drugi teden, nadzoruje vse delo tukajšnji, za slovensko krščansko stvar veleslužni g. kaplan Janko. Komisija in nadzorovalna oblast si je prostore že ogledala. Da pri tem po italijanskem običaju, kadar se gre za slovensko šolo, ni manjkalo šikan, je umevno samoposebi. Tako je n. pr. komisija zahtevala pri eni šolski sobi kar štiri okna na eni strani, tako da pride med vsakim oknom komaj 20 cm. zidu. Ustreglo se je pa vsem pretiranim zahtevam, samo da se šola v pravem času otvori in se tako dá hrvaškim in slovenskim staršem prilika, svoje hčerke zaupati šoli, v kateri se jih bo poučevalo v materinem jeziku in kjer se jih bo skušalo vzgojiti v takem duhu, da ne bodo potem tako lahko utočile v puljskem močvirju, ker to stran vzgoje se pogreša v vseh tukajšnjih italijanskih šolah. Odtod tu tudi toliko moralne propalosti, osobito med mladim ženskim svetom. Pozneje se bodo otvorili na tej šoli tudi gospodinjski tečaji. Poučevali se bodo tudi tuji jeziki, kakor n. pr. francoščina. Da pouka v glasovirju ne bo manjkalo, je samoočebno umevno.

p Novo parobrodno družbo v malem štilu so ustanovili v Trstu nekateri podjetni trgovci in kapitani. Ravnatelji družbe so A. Roth, Vladimir Pollich in kapitan Orest Olivette. Družba ima za sedaj samo parnik »Madrid«, ki je bil zgrajen leta 1906. v Angliji in ki nosi 5525 ton.

p Razstava slik. V dvorani občinske realne gimnazije v Voloskem so razstavili slikarji J. K. Janowski, Ljudmila Janowska in Pavel Guštinčič 136 slik, ki pred očujejo po večini primorske pokrajine in balkanske motive. Razstavo obiskujejo trupe gostov iz Opatije in Voloskega.

p Albanska trgovinska zastava. V pristanišče na Reki je prijadrala trgovinska ladja z — albansko zastavo. »Marsiale udi Verdi« je prva ladja iz Albanije, na kateri plapolja rdeč prapor z dvoglavi črnim orlom.

p Rovinjski pristan. Početkom polletja se je bil zrušil večji del jez v rovinjskem pristanu in sedaj ga je začela tvrdka Silvestrucci zopet graditi. V par tednih bo dograjen, dosti trdnjši in močnejši, nego je bil prej.

p Sleparski mesar. V Gorici so zaprli mesarja Antona Bačarja iz Postojnskega okraja. Bil je namreč osleparil svojega gospodarja Štefana Hoiba v Vipavi za 900 kron; pri nečednem poslu pa mu je pomagal neki Kodre, ki ga je že prej dosegla roka pravice v Mirnu.

p Sleparski ponarejenim denarjem. Nekako sredi julija je zaprla policija na Reki človeka, ki je bil razpečal po več mestih množino ponarejenega srebrnega denarja. Imenoval se je Jean Dais in je trdil, da je rodom iz Novega Orleansa, česar mu pa nikdo ni verjel. Začeli so poizvedovati in ko so mu po kriminalnih uradih primerjali njegovo sliko s fotografijami gospodov njegove vrste, so našli, da je ujeti ptiček pravzaprav neki Stratis Anastasio Kefala iz Grške, prekan slepar. Kefala ima še tudi v Varšavi in Berlinu za odslužiti par mesecev, na kar je »pozabil«, ker se mu je mudilo na Reko.

p Spominska knjiga stoletnice rojstva škofa Dobrile. Odbor za proslavo stoletnice rojstva škofa Dobrile, največjega dobrotnika istrskih Hrvatov, je izdal koncem lanskega leta v Pazinu lepo »Spomenknjigo« z zelo zanimivo vsebino. Kdor jo prečita, dobi jasno sliko istrskih razmer. Članke so pisali: škof Sarič, msgr. prošt Kalac, profesorji dr. Pregelj in Vac, pisatelj Viktor Car Emin in mnogi drugi. Knjiga je okrašena s slikami škofov: Dobrila, Strossmayer in Slomšek ter ima lepe izvirne slike profesorja Santelna. Katoliško tiskovno društvo v Pazinu je razposlalo knjigo na ogled tudi slovenskim duhovnikom. Prosi se, da si jo nabavijo, ker je istinito vredna. Čisti dobiček je namenjen za skromni spomenik, doprsni, škofa Dobrile v cerkvi Tinjan in za podpiranje dijakov, ki se nameravajo posvetiti duhovniškemu stanu, ki trpi ravno sedaj v Istri veliko pomanjkanje.

p Socialistična izobrazba. Iz Nabrežine: V torek po katoliškem shodu v Ljubljani so se vozili mimo nabrežinske postaje nemški socialisti s svojim posebnim vlakom. Povsod so jim socialisti, tudi slovenski kot poroča »Zarja«, napravljali lepe vsprejeme. To so nemški sodrugi pričakovali tudi od socialistične Nabrežine, zlasti »zavednih« železničarjev. Pa kako presenečenje! Železničarji in nekateri uradniki, misleč, da se vračajo Slovenci od katoliškega shoda v Ljubljani, so začeli ljudi v vlaku zasmejavati, zasramovati in prezirljivo obračati oči proti njim. Kaj so si mislili nemški sodrugi o slovenskih socialističnih železničarjih? — Tako se surovost sama kaznuje!

p Razstava kuncev. »Societa agraria« priredi v Trstu v ljudskem vrtu od dne 3. do 5. oktobra trajajočo razstavo kuncev, ki ima namen, vzbuditi zanimanje za to panogo gospodarstva. Zlasti pri sedanjih vseobči draginji bi bilo dobro, če bi se kunc v naših krajih bolj udomačil, kajti njegovo meso je zelo ceno in ukusno.

p Sleparsi z menjicami. Policija v Trstu je zaprla 57 let starega trgovskega agenta Antona Nicolinija, kojega pravi poklic je bilo sleparstvo. Omenjeni Nicolini se je bil maja pojavil pri hrvaški štedionici v Trstu in je dobil tam na neko od trgovca Jakoba Posarja podpisano menjico znesek 600 kron. Sedaj pa je menjica zapadla in ko so jo pokazali Posarju, se je ta silno začudil svojemu dolgu, o katerem ni ničesar vedel. Bilo je takoj jasno, da je vmes slepar, ki je ponaredil podpis. In ta je bil Nicolini.

Šlajerske novice.

Š Sveta dolžnost slovenskih in katoliških starišev. Katera je ta dolžnost? Dati slovenskega otroka le v šolo, kjer se bo učil in vzgajal v slovenskem in katoliškem duhu. Slovensko deco nikdar v šole, kjer veje protislovenski in protiverski duh! V šulferanjskih in drugih nemških šolah ni prostora za nedolžno slovensko deco! Stariši, če hočete dati svojim otrokom dobro časno in večno doto, če želite, da ostanejo vaši mali poštene in bodo spoštovali vašo vero, vašo govorico, vaš stan, vašo domovino, vpišite jih v šole, kjer se slovenski poučuje in kjer ima slovensčina vsaj svoje pravo mesto. Stariši, ne bodite grobokopi sreče svojih otrok! Vedite, da samo nemščina vaših otrok ne bo osrečila, ampak le poštenost, krščansko prepričanje in prava naobrazba. V šulferanjskih šolah se zaničljivo govori o vaši govorici, učitelji so mnogokrat protestanti, ki posebno glede skupne molitve dajejo le slab vzgled katoliškemu otrokom. Stariši! Če ljubite svoje otroke, vpišite jih v slovenske šole!

Š Lepa prireditev naše organizacije je bila preteklo nedeljo, dne 7. septembra v Središču. Bil je okrožni shod Dekliških zvez. Udeležba je bila zelo lepa. Shodu, ki se je vršil na Grabah pri Lončaričevih, je predsedovala domačinka predsednica D. Z. Marija Lončarič. Govorila so sledeča dekleta: Munda Ana in Vnuk Neža od Sv. Bolfanka, Trop Marija od Velike Nedelje, Sever Katarina iz Ormoža, Kranjc Marija in Terezija iz Ljutomera, Vraz Ba-

rika iz Svetin, Črček Liza, Horvat Matilda, Stambergar Jožefa, Jurkovič Marija, Podgorelec Terezija iz Središča in Toplak Neža od Sv. Tomaža. Slavnostni govor je imel urednik Fran Zebot iz Maribora, ki je govoril o dvojni nalogi slovenskega ženstva: o nalogi v družini in domači hiši ter o nalogi v javnem življenju. Od 2. do pol 3. ure je bil odmor. Po večernicah je govoril iz Maribora še govoril o moči naših organizacij ter je v šaljivi obliki okrcal liberalce in nemški tarjarje. Za njim je še govorila zastopnica savinjskih deklet M. Lukman iz St. Jurja ob Taboru, nakar se je začel zabavni del prireditve. Igrala se je igra »Junaške Blejke«, vrstile so se vesele pesmi in godba. Obiskali so slavnost tudi medmurski Slovenci.

Š Poroke. Pri Sv. Benediktu se je poročil g. Janez Zorko, mizar in hišni posestnik iz Radgone, z gđ. Genovefo Mikl, posestnikovo hčerko. — Mladenič Fran Škofič v Zgornjem Dupleku pri Sv. Martinu pa se je poročil z mladenko Mar. Kurboš iz Biša pri Sv. Bolfenku v Slovenskih goricah. Poročal je č. g. Marko Škofič, kaplan v Žrečah. Za »Slovensko Stražo« so gostje zložili 10 kron.

Š Iz sodnije. Okrajni sodnik Avgust Modrinjak v Mariboru je imenovan za deželno sodnega svetnika.

Š Iz poštne službe. Poštni oficial Ivan Kranjc v Radgoni je na lastno prošnjo prestavljen v Gradec; poštni asistent Jernej Vengušt pa pride iz Selzthala v Radgono.

Š Slovenska dijaška zveza za štajersko (podružnica) se je ustanovila 31. avgusta v St. Lenartu v Slov. goricah. Na veselici, ki se je vršila isti dan popoldne, je govoril član »Dana«, jurist Janko Koser iz Jursinec pri Ptuj. Mladi naši, le na delo!

Š Ljutomer. Odlični somišljenik z Murskega polja nam piše: Na grd napad glavarja tukajšnjih liberalcev v »Narodu« dne 6. t. m. na našega načelnika g. Rajha, župnika g. Weikla in druge spoštovane može dobijo redki prleški liberalci ob svojem času tak odgovor, kot ga zaslužijo. Dozdej smo jih še pardonirali, ravnali z liberalci milostno in mnogokrat popustljivo, odslej ne več.

Š Cirilmetodove podružnice rastejo, a rastejo tudi podružnice »Slovenske Straže«. Na Dravskem polju, Savinjski dolini, Murskem polju in v Slovenskih goricah je še mnogo mnogo župnij, ki bi lahko imele močne podružnice »Slovenske Straže«. Zakaj taka malomarnost!?

Š Celjska gimnazija. Vpisovanje v I. razred samostojnih nemško-slovenskih gimnazijskih razredov v Celju se bo vršilo dne 16. t. m. od 8. do 10. ure popoldne.

Š Kaj pa to? Po Ptujskem polju baje lazijo ljudje, ki obljubujejo slovenskim staršem, ki bi dali svoje sinove študirat v ptujsko gimnazijo, da dobijo »vse zastonje«. »Samo fanta dajte, pa bo gospod postal in vas ne bo stalo ne vinarja.« Slovenski starši, zaupniki v vseh župnijah, pozor! Pojasnite ljudem, da dokler bo vel na ptujski gimnaziji tak duh kot sedaj, tam za slovenskega dečka ni prostora. Zavod je vzgajališče za renegate!

Š Na naslov g. nadzornika Dreflaka. Kako se more dandanes odobravati postopanje tukajšnje učiteljice na slovenski šoli gđ. Rošker, katera se je popolnoma vdinjala zagrizenim nemško-nacionalnim organizacijam. Slučaj: vandranje rajhovcev v Südmarkovce dne 28. avgusta po St. Ilju, njeno sodelovanje pri vseh radikalnih nemško-nacionalnih prireditvah, vplivanje na slovenske šolske otroke, naj zunaj šole njo le nemško pozdravljajo, njeno zametavanje slovensčine v razredu, kjer bi se naj slovensko poučevalo, pelo in molilo? Kaj bi rekli, g. Dreflak, če bi kak slovenski učitelj bil tako aktivno udeležen v naših organizacijah in prireditvah, kakor je Roškerca v Südmarki? Še pridemo!

Š Toča je 25. p. m. hudo klestila po občinah Oskoško, Vrhole in Grušovje v konjiškem okraju. Dne 5. t. m. pa divjalo hudo neurje z grozno točo, bliskom in gromom v kozjanski okolici. Pridelki na polju in v vinogradih so do polovice uničeni. Tudi strela je na več krajih udarila.

Š V konkurz je prišel nemškutarški veletržec z lesom Jakob Pernath v Meži ob Dravi. Kmetje v okolici in mnogi denarni avodi so močno oškodovani.

Š Sumljiva smrt. Iz Trbovelj poročajo: Dne 4. septembra je umrl triletni sinček Bernhard, zakonec Dolane, nagle smrti, ne da bi bil poprej kaj bolan. Zdravnik je pri ogledovanju mrliča dognal, da je otrok umrl radi zastrupljenja in je stvar takoj javil državnemu pravdnstvu v Celju, ki je določilo obdukcijo mrliča. V okolišju se splošno govori, da otrok ni umrl naravne smrti.

Š Šolski otrok tat in vlomilec. V mesecu avgustu se je izvršilo v okolici Rimskih toplic več tatvin in vlomov. Storitcu dolgo časa niso mogli priti na sled, radi tega je postal tat vedno bolj predrzen. Dne 5. t. m. je zasačila natakarka Ana Razboršek v gostilni »pri stari pošti« 12letnega delavčevega sina Janeza Romih iz Rimskih toplic v trenutku, ko je ravno iz omare odnesel okrog 50 kron nikelnastega in srebrnega denarja ter je zbežal. Ko se ga je zasledovalo, je mladi uzmovič, ko je videl, da ne more uteči, pometal denar na vse strani preč, nakar se ga je vjelo. Denarja se je našlo samo 17 K 72 vin. Fant se je potepal dalj časa okrog, je pijačeval po gostilnah, imel več ur in drugih predmetov. Bil je za vlome dobro pripravljen. Iz šole je imel skrajno slabo izpričevalo.

Š Ptujski sej dne 3. septembra. Prignalo se je 160 konj, 1160 govede in 892 svinj. Promet je bil dokaj dober. Cene so bile malo napete. (Čudno: Cene v Gradcu na glavnem tržišču padajo, na pokrajinskih sejmščih pa rastejo.) Prihodnji konjski in goveji sejem bo 16. t. m., svinjski pa 10. in 17. septembra.

Š Pasji kontumac. Celjsko okrajno glavarstvo je, upoštevajoč ugoden potek pasje stekline v sosednjih okrajih Ptuj in Brežice, razveljavilo v sodnih okrajih Šmarje pri Jelšah in Laško odrejeni pasji kontumac.

Dnevne novice.

Občinski odbor občine Goče je v svoji seji soglasno izvolil za častnega občana presvitlega kneza in škofa dr. Ant. Bonaventura Jegliča iz Ljubljane.

Občinski odbor občine Ljubno je v svoji seji dne 2. septembra t. l. glede na grde napade liberalnega časopisja soglasno izrekel blagorodnemu deželnemu glavarju dr. Ivanu Šusteršiču svoje spoštovanje in neomejeno zaupanje ter mu iskreno čestita ob njegovi petdesetletnici. Izjavo so podpisali vsi odborniki.

Ljudsko šolstvo. C. kr. kranjski deželni šolski svet je potrdil deške in dekliske nadaljevalne šole na ljudskih šolah pri Sv. Ani, v Bukovici, na Kokri, pri Sv. Lenartu, na Malenskem Vrh, na Sorici, v Primskovem, na Zalem Logu in v Dražgošah. Začasni učitelj v Strugah je postal absol. učiteljski pripravnik Viktor Kováč, v Osilnici je premeščena kot začasna učiteljica s Kala Marija Burja. Učiteljska suplentinja Stanislava Mešek je postala začasna učiteljica na štirirazrednici v Kostanjevici. Definitivna učiteljica v Retečah je premeščena na lastno prošnjo nazaj v Lipoglav. Radi pouka na gospodinjskih tečajih bo v šolskem letu 1913/14 suplirala učiteljico Marijo Odlaček na dekliski ljudski šoli v Kamniku učiteljska suplentinja Helena Fischer.

Vič. V nedeljo, 14. t. m. uprizori kat. slov. izobraževalno društvo Vič-Glince igro »V tem znamenju boš zmagal!« Začetek ob 7. uri zvečer. Domačini in drugi okoličani ste vljudno vabljeni.

Izvanreden dan med gasilci v Novem mestu. 7. t. m. je načelnik novomeške požarne brambе g. Bergman v kratkem in zelo jedratnem govoru pripel kolajne za petindvajsetletno službovanje gasilec Ivanu Recelj, Jožefu Jerele in Antonu Mirtiču, katere je tem dež. predsedstvo z odlokom z dne 25. avgusta 1913, št. 2417, priznalo. Slavnost se je končala s trikratnim »Slava«-klicem Nj. Veličanstvu. — Gasilecema Jereletu in Mirtiču pa je mestna občina tudi poklonila po 20kronski zlat. — Popoldne se je vršila na Müllerjevem vrtu veselica, pri kateri je svirala godba meščanske garde.

Čebelarjem na znanje. Slov. osrednje čebelarsko društvo v Ljubljani naznanja, da dobe v kratkem neobdačeni sladkor vsi oni čebelarji, ki so se oglasili do 10. t. m., in sicer toliko, kolikor so zahtevali, nekateri še celo več. Toliko v tolažbo za letošnje skrajno slabo čebelarsko leto.

Abstinenca v Novem mestu. Otvorila se je v Fihtenavovi hiši izkuha z anti-alkoholno pijačo. G. Pirnauer je cene nastavila zelo nizko.

Kompanjon konjskega tatu. 7. t. m. se je raznesla po Novem mestu govorica, da je orožništvo pritiralo Hinko Figra, tatu ukradenih treh konj pri Ivanu. Zvedeli pa smo, da to ni bil gospodar, temveč le njegov mešetar Molan iz Konjic. Ta je baje Figru pomagal take konje razpečavati. Omenjamo, da je Figer, zelo nevaran konjski tat, po begu, preganjan od orožništva, še isto noč šel skozi gozdovje v Družinsko vas. Zjutraj pa si je pustil pri Haselnu zelo dobro in obilno postrežje in odšel dalje. Molan pa je v Žabnici razpečaval medtem ukradene konje pincgavske pasme. Figer je star grešnik. Ze leto dni ga zasleduje okrožno sodišče radi nekega konja, katerega je ukradel v Vel. Dolini. Ta mož se je znal dalj časa skrivati očesu postave. Zadnji čas je odsedel večmesečno ječo v Belovaru. Figer je 30letni človek, čednega lica,

z malimi brkami. Molan bo, kakor se čuje, še kaj več o stvari in o drugih takih konjskih barantijah povedal. Tudi za Tekstra se zanima.

— **Kamniška železnica** izdaje vozne listke, s katerimi ima vsak pravico, da se pelje na južni kolodvor. Čudno pa je, da kamniški vlak ne sme voziti tjadoli. Če bi se torej kdo hotel poslužiti svoje pravice, ki jo ima natisnjeno črno na rjavem voznom listku, bi moral počakati na gorenjski vlak, magari če čaka celo uro. Človek res ne vé, ali se železniška uprava norčuje iz sebe ali iz potnikov!

— **Kamniški vlak** je dosegel na praznik svetovni rekord glede lokalnih vlakov. Ker je bilo to pot izletnikov izredno veliko, se jih je lukamatija že v Šiški ustrašila. In res, do Domžal je še šlo, potem pa je — scagal. Vlak se je ustavil in nobena prošnja, ne grožnja ni nič pomagala. Stroj so odpregli in ga vodili semtertja. Druga ni preostalo, da so štiri vagone odpregli. Kmetje domačini so hiteli na pomoč s konji, izletniki so pa izstopili in šli v gostilne na zajutr. Slišali so se najrazličnejši dovtipi. Eni so trdili, da ima kamen v kolesu, drugi, da je napet, da ima koliko, en abstinent je pa trdil, da so mu pozabili dati šnopsa v Šiški. Cel trop zdravnikov je bil okoli stroja. Vlak je imel zamude eno uro in je prišel potem srečno z največjo naglico v Kamnik.

— **Umrl** je 9. t. m. dvorni svetnik zunanega ministrstva Ivan Jezennický pl. Jezennický.

— **Razpisane učiteljske službe.** Postojnski okraj: učno mesto na trirazrednici v Št. Vidu pri Vipavi. Rok do 13. septembra. — Učiteljsko mesto na enorazrednici v Koritnici. Rok do 3. oktobra. — Kranjski okraj: učiteljsko mesto na deski štirirazrednici v Kranju. Rok do 28. septembra (prejšnje prošnje neveljavne). — Radovljiski okraj: učno mesto na petrazrednici v Radovljici. Rok do 30. septembra. Nadučiteljsko mesto na štirirazrednici (s 6 paralelkami) na Jesenicah. Rok do 22. septembra.

— **Alkohol in harmonika na božjem potu.** Iz shoda v Logu v vipavski dolini sta se med drugimi božjepotniki vračala v Idrijo 8. t. m. dva vozova z izletniki. Na prvem vozu je godel godec kot ob kaki svatbi. V Črnem vrhu na ovinku, kjer se cepi cesta v Godovič in v Idrijo, napravi voznik drugega voza — prejkone je menil voziti po cesti proti Idriji — v teku ovinek v ostrem kotu proti Godoviču. Pri tej neprevidni vožnji odleti starejši mož s hrbotom in glavo na tla. Kolo mu je šlo čez obe nogi. Na glavi je krvavel. Padeč k sreči ni bil tako hud, ker je mož poizkusil vstati in se je potem s pomočjo sopotnika zopet spravil na voz. Vozova sta potem oddirjala proti Godoviču nad Idrijo. To vožnjo bodo mož pomnil.

— **Iz Tržiča.** V zmislu sklepa osrednjega vsedijaškega podporniškega odbora v Ljubljani priredi celokupno tržiško dijaštvo v nedeljo, 14. t. m. zabaven večer, čegar čisti dobiček se razdeli med dunajsko, graško in praško podporno društvo. Ker je prireditelj povsem brezbarvna, vabi tem potom podpisani odbor najvidnejše slavno tržiško občinstvo, da poseti v največjem številu to zares dalekopomembno dobrodelno prireditev. Slovenski dijak v tujini si hoče s tem zagotoviti existenco v prihodnjih letih in odpomoči omenjenim podpornim društvom, ki so ga doslej reševala iz slabega gmotnega stanja, čigar blagajne so se pa tekom zadnjih let popolnoma izpraznile. Zato pričakuje podpisani odbor, da se slavno občinstvo radevoljno odzove našemu vabilu. — Za odbor V. P. O. iur. A. Koder, tč. predsednik; med. K. Luschützky, tč. tajnik.

— **Kolera na Hrvaškem** se čedalje bolj razširja. 7. in 8. je bilo v Kuzmincih, Bačincih, Rivici, Ugarju, Vukovarju in Zemumu 18 novih sumljivih slučajev, izmed teh 9 s smrtnim izidom. — Zupana v Bošnjacih so odstavili, ker je svojo nemarnostjo zakrivil, da se je kolera tako razširila.

— **Štrajk tramvajskih uslužbencev v Zagrebu.** Minulo nedeljo zjutraj so uslužbenci električne cestne železnice v Zagrebu stopili v štrajk, ker je dal ravnatelj belgijske tramvajске družbe dr. Ljudevit Schwarz na spomenico uslužbencev neugoden odgovor. Promet se je popolnoma ustavil. Popoldne je ravnateljstvo izdalo razglas, da so vsi stavkajoči uslužbenci odpušteni in da se sprejema novo osobe. Ravnatelj Schwarz je izjavil, da se z uslužbenci ne bodo vršila nobena pogajanja, da se nastavi novo osobe, med katero se sprejmejo tudi tisti dosedanjí uslužbenci, ki bi za to prosili. Tramvajski promet bo počival dober teden, ker se mora novo osobe še izvežbati.

— **Tridesetletnica hrvaškega jezika v istrskem deželnem zboru.** Te dni je poteklo 30 let, odkar se je v istrskem deželnem zboru izpregovorila prva hrvaška beseda. Bil je dr. Matko Laginja, ki se je kot prvi v hrvaščini oglašil proti krivicam, ki so se ob tedanjih volitvah godile pod italijansko krutovlado hrvaškemu narodu.

— **Hrvaške kmečke zadruge.** Leta 1912. je bilo na Hrvaškem s Slavonijo 252 kmečkih zadrug s 37.777 člani. Leta 1910. je bilo 238 zadrug in znaša prirastek zadnjih dveh let samo 14 zadrug.

— **Zveza srbskih gospodarskih zadrug v Dalmaciji** je imela dne 3. t. m. svoj 6. letni občni zbor. Včlanjenih ima 40 poljedelskih zadrug (Reifeisnovoga sestava), 10 Schulze-Dellistchevih in 5 produktivnih zadrug, skupaj 55 članic. promet je znašal v zadnjem poslovnem letu 11 in pol milijona kron.

— **Hrvaško-srbski jezik v peštanskih šolah.** Z ozirom na zadnje dogodbe na Balkanu je Budimpeštanski magistrat sklenil v vse mestne srednje šole uvesti kak jugoslovanski jezik kot obvezen predmet.

— **Tiskarski škrat** nam je v pesmi ob priliki katoliškega shoda izpustil 2 vrstici, kakor so čitatelji že sami spoznali, ker manjka rim, in preuredil druge. Glasiti se mora:

In danes? Pogledj to mladino,

Ki ljubi Boga in domovino.

In potem:

In mati, ki je ob zibelki slonela,

Za svoje ljubljence tako je skrbela.

In:

Plačilo pa naše — mladina vesela.

Kar s tem popravljamo.

— **Semenj Malega šmarna za kože** se bode vršil v pondeljek dne 15. t. m. kot navadno v skladiščih tvrde „Balkan“ trgov. specijalske in kom. del. družbe na Dunajski cesti št. 33. 2747

Knjževnost.

— **Bolgarska slovnica za Slovence** in čitanka s slovensko-bolgarskimi razgovori, sestavil prof. Anton Bezenšek v Sofiji. Cena 1 K 40 vin., s poštnino fr. 1.65. — Knjiga je namenjena onim Slovcem, ki se žele seznaniti z bolgarskim jezikom teoretično in praktično. A posebno prednost jej daje to, da je postavljen v bolgarskih besedah naglas, ako se ta razločuje od naglasa v slovenskih besedah. — Kratka čitanka, pridejama slovnici, obsega zanimive spise iz zgodovine, zemljepisja in državnega ustrojstva Bolgarije in Balkana. — Slovensko-bulgarski razgovori služijo za razne potrebe v javnem občevarju, na potovanju itd. Na kraju je priloženih pet tablic s cirilsko pisavo. — V knjigi se nahaja na kratko vse, kar je potrebno za priučenje bulgarščine. — Naročila sprejema pisatelj prof. Anton Bezenšek v Sofiji. Na prodaj je tudi v slovenskih knjigarnah v Ljubljani, Gorici, Trstu, Mariboru in drugod.

Ljubljanske novice.

lj **Zveza Orlov in Kranjska podzveza** imata sejo jutri, v četrtek, točno ob 6. uri zvečer v posvetovalnici Katol. tiskovnega društva v I. nadstropju. Ker je dnevni red zelo važen, se prosi ločne in polnoštevilne udeležbe.

lj **Na II. državni gimnaziji** (ob Poljanski cesti) se začne šolsko leto 1913/1914 dne 19. septembra s slovesno sv. mašo, ki se bo služila ob 9. dopoldne v nunki cerkvi, redni pouk pa 20. septembra. V prvi razred se bodo učenci sprejemali dne 16. septembra. Ta dan se je zglediti tudi tistim učencem, ki žele v II.—VIII. razred na novo vstopiti. Dosedanji učenci naj se vpišejo dne 18. septembra. Več pove naznailo v šolskem poslopu.

lj **Na ljubljanski realki** je razpisana suplentura historika. Prošnje je vpslati ravnateljstvu takoj.

lj **Poljske narodne noše in »Slovenski Narod«.** Prijatelj »Slov. Naroda« in »gledališki strokovnjak« ni zadovoljen s poljskimi nošami, katere smo videli na katoliškem shodu v Ljubljani. Poljakinja je poljskih plemiških nošah ni so imele na sebi nobenih dragulj, a oblečene so bile, kakor trdi, v »v gledališko svilo«. Ta »gledališki strokovnjak« torej ne razloči atlasta od gledališke svile. Menda si pa tudi predstavljaja, da bi dotične dame morale imeti okrog vratu vence iz novcev in koral, kakor ciganke. Tako poljsko plemiško nošo bi zamogli imeti priliko videti v slovenskem gledališču. Poljakinja je gotovo ni nosila še nobena. Poljske noše diše dotičnemu strokovnjaku močno po »maškeradi« in njegov sklep je, da so Poljaki Slovence potegnili ali po domače — nafarijali. V istih narodnih in ljudskih nošah so nastopili Poljaki pri znanem jubilejskem sprevedu na Dunaju. Torej so gotovo potegnili tudi Dunajčane in cesarja!

lj **Poročil se** je višjesodni svetnik dr. Travner v Ljubljani z gospodično Mici Orač iz Rogatca.

lj **Duhovnik** nam piše: Na dan katoliškega shoda smo videli na lastne oči,

koliko je takih, ki poznajo samo naš denar, drugače pa nas prezirajo. Nek znani ljubljanski gostilničar se je izrazil, ker so ga vprašali, zakaj ni izobesil zastave, da so duhovniki tudi po zadnjem katoliškem shodu za nekaj časa izostali, pa so sami radi zopet nazaj prišli v njegovo gostilno. Tako tudi drugi. Ker je gotovo mnogim gospodom neznano, tedaj povemo, da so v hotelu »Union« nalašč prizidali novo poslopje, kjer je posebna soba za duhovnike. Vhod je na vrt in soba je tik takomenovanega »Schankzimmer«. Vhod v sobo je poseben, soba sama pa visoka, zračna in popolnoma v narodnih barvah preslikana. Tam je vedno duhovska družba.

lj **Umrl** so v Ljubljani: Anton Trškan, posestnik, 26 let. — Lorenc Zajec, delavcihalec, 62 let. — Edvard Zupanc, rejenc, 11 tednov. — Franc Babnik, delavkin sin, 2 leti. — Marija Podkrajšek, soproga stavbnega inženirja, 28 let.

lj **Umrla** je gospodična Ivana Götz v starosti 84 let. Pogreb boše jutri, 11. t. m. iz hiralnice na Radeckega cesti na pokopališče pri Sv. Križu ob 4. popoldne.

lj **Legar v Mostah prenehale.** C. kr. okrajno glavarstvo v Ljubljani naznaila, da je legar v Mostah zatrt. Vsekako imajo za to zaslužno zdravstvene oblasti in ker se je občinstvo pokorilo tozadevnim odredbam.

lj **Vlom.** V petek ponoči so na Mestnem trgu v Götzlovo trgovino vlomili neznani tatovi ter odnesli več obleke, posebno pa hlače. Tatovi so prišli v trgovino pri zadnjih vratih v veži, kjer so ubili šipo, ter skozi odprtino zlezli v lokal, v katerem so si svetili s papirjem. Po vlomilcih ni nobenega sledu.

lj **Sejem.** Na današnji sejem je bilo prigranjen 15 volov, 12 krav in 7 prašičev.

lj **S trga.** Danes sta dva Vipavca pripeljala na trg 103 zaboje grozdja in sadja. Posebno živahen promet je bil danes na sadnem trgu, kjer je bilo razpostavljenega 172 košar raznega sadja. Jaje je bilo pri-nešenih na trg 55 košar, kuretnine pa 32 kurnikov. Krompirja je bilo 10 voz in so ga prodajali po starih cenah. Zelja je bilo 7 voz, kateri je bil 100 glav za 4 krone.

Zadnje vesti.

PETNAJSTLETNICA CESARICE-ELIZABETINE SMRTI.

Dunaj, 10. septembra. Cesar je danes prišel v kapucinsko rakev, da ob petnajstletnici smrti cesarice Elizabete ob njeni rakvi molí.

TURŠKO-BULGARSKA POGAJANJA.

Sofija, 10. septembra. Tukajšnje časopisje izraža bojazen, da se bodo turško-bulgarska pogajanja razbila, ker so turške zahteve pretirane.

Carigrad, 10. septembra. Tu sem je došel iz Odrina Enver beg. Včerajšnja seja mirovne konference se je odgodila, ker je Enver beg prinesel zahteve turške armade.

TURŠKE ČETE PROTI GRŠKI MEJI.

Carigrad, 10. septembra. V tukajšnjih krogih potrjujejo vesti, da je prestopila turška konjica s prostovoljskimi oddelki reko Mesto in tako tudi novo grško-turško mejo ter vdrla v grško ozemlje. Oficiozni turški krogi poudarjajo, da temu dejstvu ni pripisovati posebne važnosti, ker je pripisovati krivdo na teh dogodkih le posameznim ekstremnim in bojažljivim častnikom, ki pa se gotovo takoj umaknejo, ko nalete na redne grške čete. Neoficiozni krogi se bojé, da ne bi turška armada na svojo pest začela tudi akcije proti Grčiji in tako dala povod za novo veliko vojsko, v katero bi bil zapleten ves Balkan, ker obstoja grško-srbsko-rumunska zveza v svrhu garancije novega stanja na podlagi bukareškega miru. Seriozni glasovi pa poudarjajo, da ostane ta dogodek brez vsakega pomena.

NEMČIJA IN GRČIJA.

Pariz, 10. septembra. Dočim je večina listov zaradi govora kralja Konstantina, ki je pripisoval uspehe grške armade nemški šoli, zelo razburjena, ker je grško armado reorganiziral francoski general Eydux in ker francoska vojaška komisija v Grčiji deluje dalje — pravijo vladi blizu stoječi listi, da je Konstantinov govor stvar politične taktike, da bi se Nemčija zavzela za grške zahteve v Epiru. Glasom »Petit Parisien« je Nemčija baje res predlagala, naj bi Argyrokastró pripadlo Albaniji, Korica pa Grčiji.

NEMČIJA IN SRBIJA.

Berolin, 10. septembra. Nemčija odpokliče svojega konzula Schlieben v Belgradu. Dočim se privato trdi, da mora Schlieben to mesto zato zapustiti, ker je Avstro-Ogrski njegovo poslovanje v kvar Avstriji postalo neljubno, se oficijelno to taji in naglašja, da pride Schlieben na še važnejše mesto. Poroča se tudi, da se je na Bavarskem ustanovila paroplovna družba za Donavo, ki naj izkorišča antipatijo, ki vlada v Srbiji proti Avstriji. Govori se tudi, da bo srbska vlada naročila 500.000 pušk v Nemčiji.

RUSKO BRODOVJE.

Reval, 10. septembra. Deset oklopnice in pet križark baltijskega brodograja je od tu odplulo na visoko morje.

KATASTROFA NEMSKE ZRAČNE KRIŽARKE.

Helgoland, 10. septembra. Mornariška zračna križarka Zeppelinovega zistema L. I. je imela nalogo udeležiti se mornariških vojaških vaj in je plula okoli 1200 m visoko, da bi je ne zadele (fiktivne) topovske kroglice. Včeraj popoldne je L. I. priplula pri najlepšem vremenu nad otok Helgoland in počasi nadaljevala svojo pot. Letovičarji so se zbrali in zračno križarko pozdravljali. Nato je izginila v severni smeri. Tu pa je zašla v vrtnec, ker je izbruhnil velik vihar. Bilo je temno in je tudi hudo deževalo. Nekaj milj daleč od Helgolanda je hotel voditelj kapitanljajntn Hanne spustiti se z zrakoplovom na morje, ker se je bil plin vsled mraza stisnil in vzlet ni bil več mogoč. Zračna križarka je rapidno padala, odpovedalo je tudi krmilo in padla je v morje. Najprej je padel v vsled viharja razburkane valove zadnji del in zrakoplov se je čez polovico prelomil. V tem momentu se je kapitanu še posrečilo oddati brezžični brzojav na Helgoland, naj mu pridejo na pomoč. Zrakoplov se je še eno uro vzdrl nad vodo, ko so pa priplule na kraj nesreče torpedovke, je bilo samo aluminijsko ogrođje nad vodo. Okoli potopljenega zračne križarke se je zbralo 17 ladij. Od 22 mož posadke so rešili samo 7, ostali so utonili, med njimi tudi kapitan Hanne. Rešilna akcija je vsled viharja bila težavna. Na Helgolandu so se v znak žalosti odpovedale vse prireditve. Brzojavili so takoj cesarju in grofu Zeppelinu. L. I. je osma zeppelinška zračna križarka, ki se je ponesrečila in prva, koje katastrofa je zahtevala človeških žrtve.

Helgoland, 10. septembra. Vsled viharja se ni še nobeno truplo ponesrečenega moštva zračne križarke L. I. našlo. Med žrtvami je razen poveljnika Hanne nahajajo med drugimi še: poveljnik celega nemškega zrakoplovnege oddelka Netzing, nadporočnik Matzahn, inženier Wehner, nadkrmlar Zimmermann in sedem podčastnikov.

AMERIKANSKI DRŽAVNI TAJNIK V VARIETEJU.

New-York, 10. septembra. Državni tajnik za zunanje zadeve, Bryan, je nastopil v Salisbury v nekem varieteju. Predaval je o »nastajanju moza«. Predavanja so fanfare naznaila. Za njim je nastopila čve-torica švicarskih jodlerjev. Bryan je izjavil, da ga mnenje evropskega časopisja nič ne briga.

VIHARJI NA ŠPANSKEM.

Madrid, 10. septembra. Po celi deželi divjajo veliki viharji. Železniške zveze so prekinjene.

Češki katoliški shod v Kolinu.

Mesto Kolin, ki je sicer na glasu kot liberalna trdnjava, je o priliki katoliškega shoda pokazalo, da je mnogo boljše nego njegov glas: Bilo je sijajno okrašeno s slavoloki in zastavami, katerih ni manjkalo skoro na nobeni hiši. — Udeležba na shodu je bila ogromna in je po ulicah vladala kar nevarna gnječa.

V nedeljo, 7. t. m., se je začel kongres s slovesno službo božjo v dekanatski cerkvi, ki jo je ob 8. uri zjutraj služil kardinal-nadškof Skrbensky. Ob 10. uri dopoldne se je otvorilo prvo slavnostno zborovanje. Po pozdravu predsednika pripravljalnega odbora, izvolitvi predsedstva in nagovoru kardinala Skrbenskega je grof Adalbert Thun govoril slavnostni govor o »Konstantinovem jubileju«; državni poslanec dr. M. Hruban je govoril o »Cirilmetodijski ideji in češkem ljudstvu«.

Popoldne so zborovali: Katoliška izobraževalna društva; slavnostna govornika sta bila: Vl. Cervenka o »Cilju in prizadevanju katoliških izobraževalnih društev« in župnik Smejkal »Učimo se od nasprotnikov!« — V šolskem odseku je govoril J. Nowotny o »Katoliškem šolstvu«. — Poljedelski odsek je zboroval v dvorani »U Ptacku«; zborovalce je pozdravil državni poslanec in tajnik društva katoliških čeških poljedelcev v vseh čeških deželah M. Kadlček. »O kmetu in ljudstvu« je govoril Fr. Sabata, J. Solle pa o »Kmetu in krščanski samopomoči«.

V grajski restavraciji je ob istem času zboroval obrtni odsek; Vek je govoril o »Obrtni organizaciji v okviru obrtnega reda«, dr. Zurek o temi: »V mladini je bodočnost ljudstva«, A. Kanourek »Kako more katoliški mladenič delati za blagor domovine in Cerkve?« — V delavskem odseku je govoril F. Hetflejš o »Razmerah češkega delavstva in konsumnem gibanju« in msgr. dr. F. Sulz o »Socialnem stališču srednjih stanov«. — V

ženski sekciji je otvorila zborovanje princezinja Z. Lobkowitz; gospa Zdenka Janku je govorila o »Katoliški ženi v družini«, gđ. Jakobec o »Katoliški ženi v družbi in ljudstvu«. — Ob 7. uri zvečer je v Palackyjevi dvorani zborovali tiskovni odsek in se je vršila slavnostna seja Pijevega društva; govoril je msgr. V Müller o »Časopisu v našem času«.

Drugi dan kongresa, 8. t. m., so se ob 8. uri vršile slovesne službe božje v dekanatski in kapucinski cerkvi. Ob 9. uri so začeli zborovati odseki. Karitativna sekcija je zborovala v kapucinski cerkvi; V Hlumsky je govoril o »Nalogah dobrotelovosti«. V Halek pa o »Kolodvorskih poslanstvih in Rafaelovih družbi«. — Dijaški odsek je zboroval v gimnazijski telovadnici. Referirali so: jurist W a s c h k o o »Naših ciljah«, filozof K r a m m l o »Naši samovzgoji«, V. Janda o »Katol. dijačku med ljudstvom«. — Tretjoredniki so zborovali v kapucinski cerkvi; govorili so: P. Mizer o »Tretjoredniku v cerkvi«, P. Avgustin Kubeš o »Tretjoredniku v družini«, p. O. Pospisil o »Tretjoredniku v družbi«. — Obrtni odsek je nadaljeval svoje borovanje in je poročal Fr. Ptaček o »Skrbi za obrtni naraščaj«, A. Draplik o »Zvezi češkokatoliških obrtnikov za kraljevino Češko«. — V mladinskem odseku je p. J. Vonovka poročal o temi: »Cerkvena mladina — mladinska cerkev«, gospa L. Kosar je pa govorila k vprašanju: »Kako more katoliško dekle delovati za blagor domovine in cerkve«. — V delavskem odseku je K. Katnar poročal o »Nalogah vsestrokovne zveze v katoliškem gibanju«, msgr. dr. Sulz in Peter Šramek pa o »Nalogah in dolžnostih Orlov«. — V odseku združene katoliške inteligence je govoril dr. G. M a z a n e c o »Stališču katoliške inteligence v češkem ljudstvu in njenih nalogah«.

Popoldne ob 2. uri se je v vzornem redu razvrstil slavnostni izprevod, ki je bil nad vse sijajen. Razdeljen je bil v štiri skupine:

V prvi so šla katoliška izobraževalna, podporna, dobrotelna in župnijska društva; potem strokovni odseki: Deželna zveza čeških katoliških obrtnikov iz Prage, vsestrokovna zveza katoliškega delavstva, telovadna društva Orlov in druge strokovne organizacije — vsega nad 180 društev.

V drugi skupini so korakali dijaški in dijaška društva, Damski odbor, pripravljalni odbor za katoliški shod, visoki dostojanstveniki in odlični udeleženci in gosti. Visoko plemstvo je bilo nenavadno številno zastopano, ravnotako državno in avtonomno uradništvo, častništvo itd.

V tretji skupini so sledili: Katoliška mladina s svojimi društvi, kmetijska društva, zveze, zadruge, klubi in druge kmetijske korporacije in odposlanstva v izredno velikem številu.

V četrti skupini so šla verska društva in cerkveni redovi. Sprevod so zaključila lokalna društva.

Vseh društev je bilo v sprevodu nad 400, plapolalo je nešteto zastav. Godb je v sprevodu igralo osem.

Vreme je bilo krasno in pogled na pestre barve narodnih noš, na bogata oblačila dostojanstvenikov in cel gozd zastav je bil naravnost veličasten. Kaj takega Kolin še ni videl.

Popoldne ob 4. uri je bilo sklepno zborovanje v dekanatski cerkvi; slavnostna govornika sta bila: dr. Stojan (o unionističnih prizadevanjih katoliške Cerkve) in msgr. Vaneček (o katoliških misijonih), ki se je v svojem govoru potezal za to, da bi se vse avstrijske misijonske zbirke za zunanje misijone z dovoljenjem episkopata in zunanjega ministrstva obrnila za samostojne avstrijske, pod cesarjevim in vladnim pokroviteljstvom stoječe misijone. Po sklepnem govoru je kardinal Skrbensky podalil višjepastirski blagoslov, nakar se je shod zaključil s petjem staročeškega korala »Svati Vavclave«.

Zvečer je bila še slavnostna predstava v veliki dvorani restavracije »U Ptacku« s krasnimi živimi podobami in igrokaz »Lurd«.

Češko-slovanski shod v Kolinu je bil vreden naslednik hrvaško-sloveskega shoda v Ljubljani.

Mnenje gosp. dr. A. L e r c h a, fizika in primarija bolnišnice dobrotelnih bratov na Dunaju.

Gosp. J. Serravallo Trst.

Vaše železnato kina vino Serravallo se je rabilo z dobrim uspehom v bolnišnici in v privatni praksi v slučajih slabokrvnosti in konvalescence po pljučnici pleure in malarije.

Dr. A. L e r c h.

Tržne cene.	
Cene veljajo za 50 kg.	
Budimpešta, 10. septembra 1913.	
Pšenica za oktober 1913	11'03
Pšenica za april 1914.	11'69
Rž za oktober 1913	8'17
Oves za oktober 1913	8'51
Koruzna za maj 1914	7'59

2748

+

Tužnim srcem naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, da je naš ljubljani sin, ozir. soprog, oče, brat, gospod

Franc Zdešar

posestnik in obč. odbornik

včeraj ob pol 6. uri, previden s sv. zakramenti, mirno v Gospodu zaspal.

Pogreb nepozabnega rajnika se vrši jutri iz hiše žalosti Svica 20 na pokopališče na Dobrovi.

Blagega rajnika priporočamo v molitev in blag spomin.

Ljubljana, 10. septembra 1913.

Žalujoči ostali.

Radioaktivno termalno kopališče
Toplice na Kranjskem. Sezija od 1. maja do 1. oktobra.
Postaja dolenske železnice Straža — Toplice. Akratov vrelec 38° C, ki daje nad 30.000 hl radioaktivne termalne vode na dan. Zdravljenje s pitjem in s kopanjem. Izredno uspešno proti putiki, revmi, neuralgiji (trganju), ženskim boleznim in drugim. Velika kopališča, posebne in močvirne kopelji. Elektroterapija in masaža. Ravnateljstvo: Kopališki zdravnik dr. Konstantin Konvalinka. Zdravo podnebje. Gostogostnata okolica. Bogato opremljene sobe. Izborne in cene restavracije. Prospekte in pojasnila daje brezplačno **kopališka uprava.** 976 66

Hiša
obstoječa iz štirih stanovanj in vrtom se **poceni** proda, v Rožni dolini št. 227, cesta IV, pri Ljubljani. 2662

Profesor dr. Alfred pl. VALENTA
se je povrnil
in zopet ordinira
v Frančiškanski ulici št. 10. 2680

Sanatorium Emona v Ljubljani, Komenskega ulica 4.
Privatno zdravilišče za notranje in kirurške bolezni. — Porodnišnica. — Medicinalne kopeli. Lastnik in šef-zdravnik: Dr. Fr. Derganc, primar. I. kir. odd. dež. boln.

Dve šolski učenki
ali dve gospodični ozir. dva manjša dijaka se sprejmeta na stanovanje in hrano v separatu sobo, v bližini liceja. Pomoč pri učenju brezplačno. Več se izve na Tržaški cesti št. 11. I. nadst. 2648

Visokošolec
se sprejme za nadzorstvo in poučevanje dveh gimnazijcev v Ljubljani za čas od 2. ure popoldne do 8. ure zvečer. — Ponudbe na upravnisti tega lista pod »Odgojitelj« št. 2709.

Sprejmeta se
dve gospodični ali dva gospoda (tudi dijaka) na stanovanje. Klavir na razpolago. Florijanska ulica št. 23, I. nadstropje. 2740

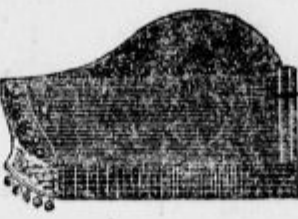
Proda se po prav nizki ceni skoraj novo
pohištvo
Slomškova ulica št. 13, pritl. levo. 2743

Sprejme se
3 gospodične na hrano in stanovanje. Gosposka ulica št. 6, drugo nadstropje, razgled na ulico. 2739 3

Proda se
dvoje mlekarsko orodje
po zelo nizki ceni. Naslov pove upravnisti tega lista pod št. 2742. 2

Organist

cecilijanec, oženjen, z dobrimi spričevati, izučen rokodelcec, **želi službo premeniti**; je tudi pripravljen poleg organista prevzeti službo pismo- noše ali kaj podobnega. Naslov pove iz prijaz- nosti uprava lista pod št. 2746. 2746

Učitelj, nekdanji učencec prof. Umlaufov na Dunaju, poučuje

igranje na citre

Pri pridni vaji uspeh gotov. — Več se izve v Ljubljani, Cojzova cesta 9, pritl. desno. 2688 4

Za trgovino
poslojpe z vsemi prostori, brez prevzetja blaga, tik postaje in okrajne ceste, **da se takoj v na- jem v Pečjah pri Velenji (Celje).**
Štiri sela in delavci premogokopa, več sto oseb, imajo k tej trgovini najbližje. Tudi s prodajo mleka se lahko nekaj doseže, ker dobi trgovec na željo od prihodnjega leta naprej hlev in 8 oralov travnikov k trgovini po prav nizki ceni. Lastnik državni uradnik **Jos. Je- schounig, Liozen, Zgornje Štajersko.** 2745

2738

V globoki žalosti naznanjamo vsem sorodnikom, pri- jateljem in znancem prežalostno vest o smrti iskreno ljubljene- ga sina, oziroma brata in strica, gospoda

Antona Trškan

posestnika

ki je po dolgi, mučni bolezni, previden s sv. zakramenti za umirajoče, danes ob 1/2. uri popoldne v 26. letu svoje dobe, mirno v Gospodu zaspal.

Truplo predragega pokojnika se bode v četrtek, dne 11. t. m., ob 5. uri popoldne po slovesnem blagoslovljenju prepeljalo iz hiše žalosti, Cegnarjeva ulica št. 4, na poko- pališče k Sv. Križu ter položilo v lastno rakev.

Sv. maše zadušnice se bodo darovale v župni cerkvi Sv. Petra.

V Ljubljani, dne 9. septembra 1913.

Žalujoči ostali.

(I. slovenski pogrebni zavod Jos. Turk)

Ob pričetku šol

priporoča **trdka**

A. Lukič

Ljubljana, Pred škofijo 19

svojo **bogato zalogo**

vsakovrstnih izgotovljenih

oblek za dečke in

deklice.

2734 (10)

Trgovsko učilišče in vzgojevališče.
Ustanovljeno 1834. Pričetek šole 1. oktobra 1913.
Vpisovanje dne 27., 28., 29. in 30. septembra.
2737 (3)
Artur Mahr, ravnatelj.

Sardenko, Mati sv. veselja. 1 K 10 vin., vez. 2 K. »Katoliška Bukvarna.«

Ta ljubka, religiozna pesnitev je žela povsod polno priznanja. Sardenko hoče z njo tudi z odrov vnemati ljudstvo za lepe in svete ideje, katere bi rad zasadil globoko v srce svojemu narodu. Mati sv. veselja je biser našega nabožnega pesništva in bo zasedala mnogo dobrega semena med slovenskim ljudstvom.

Cestni zakon za Kranjsko. 1912. 1 K 20 vin. »Katoliška Bukvarna.«

V javnem življenju prepotrebna in za vsakogar priporočljiva knjiga, ki jasno predločuje vsa določila novega cestnega reda.

Medved, Poezije, II. del. 4 K, vez. 5 K 40 vin. »Katoliška Bukvarna.«

Medved je pesnik-mislec in njegove pesmi smemo uvrstiti v vrsto prvih naših klasikov. Čim večkrat jih beremo, tem krasnejše misli se odpirajo pred nami. Kdor se zna utopiti v njegove pesmi, mu nudijo preobilo užitka.

Starogorski, Junaki svobode. Povesti in črtice iz Balkana. Cena 2 K. »Katoliška Bukvarna.«

V času, ko se vsi pogledi obračajo na Balkan, bo gotovo vsakega izredno zanimala navedena knjiga, ki vsebuje zbirko prekrasnih povesti iz preteklosti vojne.

Šenoa - Starogorski, Kletva. Roman. Cena 1 K 40 vin. »Katoliška Bukvarna.«

Šenoa je najboljši hrvatski romanopisec in je žal le premalo znan med Slovenci. Navedena knjiga nam v lepem prevodu podaja enega najkrajših njegovih romanov, ki se bo gotovo v najkrajšem času priljubil med slovenskim narodom.

Šleibinger, Slovarček nemškega in slovenskega jezika. 1 K 20 vin., vez. 1 K 80 vin. »Katoliška Bukvarna.«

Vsakemu, kdor se bori s težavami nemškega jezika, bo ta slovarček izredno dobro došel. Ima namreč to prednost, da navaja različne, posebno pa nepravilne slovnične oblike, kar je bodisi za samouka kakor tudi za dijaka neprecenljive vrednosti.

Novak, Nemščina brez učitelja. I. del. Nemška slovnica za samouke. 1 K 20 vin. II. del. Slovensko - nemški razgovori v vsakdanjem življenju. 1 K 20 vin. »Katoliška Bukvarna.« Oba dela lično skupaj vezana 2 K 80 vin.

Na podlagi te knjižice se samouk hitro in zadostno priuči nemški izgovarjavi in slovni. V razgovorih pa najde vse potrebno, kar rabi v praktičnem vsakdanjem občevarju. S pomočjo te knjižice bo Slovenec lahko izhajal med Nemci.

Več dijakov

se sprejme na stanovanje eventualno tudi na hrano pod ugodnimi pogoji. **Karolinska zemlja šteč. 2,** nasproti botaničnega vrta. 2721

Sin postene rodbine z dežele, ki je dovršil vsaj štiri razrede ljudske šole se sprejme takoj kot

učenec

v trgovino z mešanim blagom pri **Leopoldu Knez, št. Jurij pod Kumom.** 2717

V Spodnji Šiški se prodaja

enonadstropna hiša

Celovška cesta št. 117, obstoječa iz več stanovanj in prostorne vinske kleti, zraven dve gospodarski poslopji, veliko dvorišče in vrt. Zraven je več stavbenih parcel in velik travnik, katero zemljišče se prodaja skupno ali posamezno. 2649

Natančnejša pojasnila daje lastnik **Istotam.** Tudi se izve v specerijski trgovini **Ivan Pintarja, v Spodnji Šiški.**

Mlekarja

izurjenega tudi pri hladilni napravi sprejme takoj **Mlekarska zadruga Zagorje (pri št. Petru na Kranjskem),** 2728 R. Z. Z. O. P.

Sprejmeta se takoj

2 vajenca

za pekovsko obrt. Istotam se sprejme **prodajalka za trafiko**

Natančnejša pojasnila daje **Jean Schrey, Ljubljana, Gradišče šteč. 5.** 2733

Ravnokar so dospeli najnovejši **pariški modeli** jesenski in zimski damskih kostumov in paletov, ki se ne bodo razstavili v izložbi in se samo na izrecno zahtevo pokažejo odjemalcem.

Nadalje priporočam največjo izbero paletov, kostumov, kril in bluz za dame in deklice, oblek in površnikov za gospode in dečke in šolsko mladino ter pelerin in otročjih oblek po priznani nizkih cenah.

Angleško skladišče oblek

O. Bernatovič, Ljubljana, Mestni trg št. 5. 2680

Vse ljudsko-šolske knjige kakor tudi vse druge **šolske, risalne ter pisarniške potrebščine** priporoča ob začetku šolskega leta 2449 15

papirna trgovina Jerneja Bahovec naslednik IVAN GAJSEK, Ljubljana, Sv. Petra cesta šteč. 2.

Toparniška zaloga šolskih vezikov obeh založb.

Glasbena Matica v Ljubljani.

Vpisovanje v glasbeno šolo

v soboto 13., ponedeljek 15., torek 16., sredo 17. septembra dopoldne od 9. do 12., popoldne od 3. do 5. ure in v nedeljo, 14. septembra od 10. do 12. ure dopoldne.

To slovensko glasbeno vzgojevališče podaja učencem umetniško-glasbeno izobrazbo v klavirju in vijolini od prvega začetka do popolne konservatorijske in koncertne višine; v violi, violončelu, kontrabasu, flauti, oboi, klarinetu, fagotu, trobenti, rogu in pozavni do dostojne usposobljenosti za sodelovanje v orkestru; v solopetju od začetka do operne in koncertne višine in v vseh znanstveno-teoretičnih vedah, t. j. v glasbeni teoriji, harmoniji, kontrapunktu in eventualno kompoziciji in glasbeni zgodovini popolna izobrazba za razumevanje skladb in predpogoje za skladanje, dirigiranje, pevovodstvo kapelnštvo itd.

Zavod stoji pod artističnim vodstvom g. koncertnega vodje **M. Hubada** in pod administrativnim vodstvom g. šol. ravnatelja **Frana Gerbiča.**

Na zavodu poučuje **13 glasbenih učiteljev;** med temi: Fr. Gerbič, M. Hubad, Jos. Vedral, Anton Trost, Klotilda Praprotnik, Jara Clumecka, Josip Pavčič in drugi.

Natančnejši podatki so razvidni iz lepakov.

Odbor „Glasbene Matice“.

2704

Šolske knjige

za vse šole v najnovejših odobrenih izdajah, kakor tudi vse druge šolske potrebščine v najboljši kakovosti in po zmernih cenah

priporoča **Lav. Schwentner** knjigotržec v Ljubljani, Prešernova ulica št. 3. 2679

Od dobrega najboljši! je še vedno izvirni Singerjev šivalni stroj

Dobi se samo v naših prodajalnah s takim izveskom

in s to varstveno znamko

Ljubljana, Sv. Petra cesta 4, Novo mesto, hiša lekarja Bergman, Kranj, Glavni trg 119 in Kočevje, Glavni trg 79 ali pa po naših potnikih.

Ena izmed najboljših naravnih, na ogljikovi kislini najbogatejših slatin je

„MARIJIN VRELEC“.

Po zdravniških izpovedbah učinkuje isti kot pitna in zdravilna voda proti želodčnim in črevesnim bolečinam kakor tudi proti pljučnemu kataru; zelo priporočljiv je za vsakogar, kateri trpi na slabi prebavi in zaprtju.

V dokaz izborne kakovosti je veliko število pohvalnih in priznanih pisem.

Glavna zaloga: tvrdka **LESKOVIC & MEDEN** v Ljubljani, Jurčičev trg št. 1. 2152

Važen oglas „Slovenske Straže“! — Citajte!

V današnjih težavnih razmerah **zamorete obogatiti** le s srečko!

Turška srečka

poročljivejša srečka, ker ima šest žrebanj vsako leto, ker znašajo glavni dobitki vsako leto 400.000, 400.000, 400.000, 200.000, 200.000, 200.000 zlatih frankov, ker vsaka srečka mora zadeti najmanj 400 frankov, ker je tedaj zanjo izdan denar varno naložen kot v hranilnici, ker igra še dolgo vrsto let in obdrži kupec po izplačilu kupnine trajno igralno pravico brez vsakega nadaljnega vplačevanja, ker znaša mesečni obrok samo 4 krone 75 vinarjev, in ker zadobi kupec že po vplačilu prvega obroka izključno igralno pravico.

Pozor! Prihodnje žrebanje se vrši dne 1. oktobra 1913! 1 turška srečka in 1 srečka italijanskega rudečega križa z 10 žrebanji vsako leto na mesečne obroke po samo 6 K.

Po žrebanjih izhajajo slovenska poročila o vzdignjenih številkah.

Pojasnila daje in naročila sprejema za „Slovensko Stražo“ g. Valentin Urbančič, Ljubljana, Kongresni trg 19. Sprejmejo se marljivo sotrudniki pod ugodnimi pogoji.